

Die
Pflanz
sammlung

J. Mad
sammlung

"Pijiren"
Lestrarfélagsblad
i Miklabæjarsöken.

3. blad.

II. útgáfur.

Ókrum 20 des. 1899.

ritstjóri Guði Björnson

Þanna uppræðingun.

1. Lagaskyldan, hún er sú
ad hvers barn sem þenn
er eða tekid i Kristinna manna-
kolu, skuli þafa stadið þróð
i eptir fylgjandi namsgreinum.
Lestri, hveri, biblíuögum, skript
reikritum, reikningi og það svo
ad vel sé og prestunum er
falid a hendur ad ganga ríkt
eptir þessu, eins og þetta veru
hin helstu skilyrði fyrir ad fá
innngöngu i himnaríki og þetta
getur líka all sér stad þrad
Kristindomsfræðni smerki en eg
innynda mér, ad það séu fáir, sem
skrafa þög það anad sidur reitna
sig inn i himnaríki; en all fyrir
það það eru skript og reikningur
þagrar listir og sumum vel gagna-

^{Lagas}
En upður er illit fyrir ad allur
þjaldinn hafi þess lítil not, og ad
sú þe domur borgi sig illa, því eg
þekki margt fólk sem þedi hefur
þerf skrif og reikning i astu, en
sem a fullordins arunum hefur ekk.
stungid nidur þenna eða reitna ad
eitt dæmi og þannig alveg línt
þessum listum nidur og eg er viss
um ad margt af folkri sem mi er
um tvíhugsaldur og þar yfir, stadið
þeplega vor þróð þanna i neinni
þeirra namsgrein nema ef vera skýldi
i lestri; Og hves er þá arangurinn
af allu þri skrifi og allum þeir
kostnadi, sem leidis af þri, ad Keimna
þornameum þórum, áður nefndar
namsgreinis? Þann er enginn eða
þri sem not og er þri allum þeir
þeningum sem til þess er varid, sama
sem kastad i sjainn.

Eg vona nú samt, að enginn taki
ord min þannin að eg vilji alveg láta
hella að þenna þessar námsgreinir.
Nei, það er alls ekki meining mín.
Lestur og Kristindóm er sjálfsagt
að þenna öllum börnum undan ber-
ingur laus, en skrif, reitritun og
reitning, get eg ekki álitid nauðsyn-
legt að bróða í hvaða fornamt barn-
höfud, sem er, um til lífs til þess
hvers mögulegt er fyrir barnid að læra
vi það til gagns eða ekki. Eg álit þvi
að laga skyldan gangi og langt í þessu
til líti og leggji mönnum þar af þunga
og óþarfa byrdi á herðar.

2. Heimilakennslan, es nú víða að
skornum skammti og ofalaut minni
og verri en hún geti verið, þvi það
eru þá heimili svo, að ekki sé högt að
þenna börnum lestur og hær, það es að
segja að læra það, og víða sem högt

es að þenna börnum líka skrif og
reitning, en heimila Kennslan virðist
aðum að þerra síðan umgangs Kennslan
byrjad; börnum líd heldid við lærdóm
nema yfi þann stutta tíma sem Kenn-
slan dvelur á heimilinu, en hún tíu-
min allur nú heita þrikinn barnanna
þjá þvi sem aður var, meðan umgangs-
Kennslan þekktust ekki. Þórnin ekki
þetur að sei nú, heldur en aður á meðan
heimila Kennslan var einungu latin daga
og eftir þvi sem mós þetur virð frammi
stada barnanna á vor þrófunum núna í
2-3 þvis farandi vor, þá þetur mós fundist
þeirri fara heldur þvignandi, þvud læ-
rdómur snekhi. Eg álit þvi mjög nauðsyn-
legt, að heimila Kennslan geti farið vax-
andi og þatnandi og það es enginn efi
á þvi, að hún getur, ^{enid} þvum um bóllum
frá þvi sem nú es; En þvud virðitur,
frammi stöðu barna með það að svara útlis

hverinn, þá er það ekki við búið að heim-
ila Kennslan sé þar fullnægjandi og sama
er að segja um umgangs Kennsluna, það
er ekki við þú að biast, að fólk, sem
hefur stadið sig svo rétt upp og ofan
þróningar árið, geti á fullordnið árunum
gjörð þeir fæðis barnanna. Nei, ég
átt að það sé bara verk gudfradinganna
og að það sé skylda þeirra, að uppfæða
ungdóminn í þeim efnum, en eigi alls
ekki að stöngva, þú að mestu leiti
yfir á leikmanna skellina, eins og nú
er farið að hókast. Prestarnir eru farnir
að spyrja börnin miklu sjaldnar, en
þeir gjördu þei áður fyrir, og þótt orinur
minn, presturinn á Miklaba eigi þei
blut að máli eins og aðrir prestar, þá get
ég vel sagt honum það, að mér þykir
hann spyrja börnin of sjaldan.

3. Umgangs Kennslan. Hinn þekktast
ekki í þessu byggðarlagi fyrir nokkrum

árum og er þú ekki gjarnur eða mjög
rótgráfin, en hefur þú hókast nú síð-
ustu árin og mun það mikið eiga ról
sína að reyna til þess, að þingid hefur
veitt dæðinn fjárflykt til hennar, svo
það hefur borgað sig fyrir ymsa menno
sem ekki hafa hafa viðbundið, eða
ekki hork sig um að leggja á sig lít-
amlegt errið: að gefa sig út fyrir barna-
-Kennara, en fæðis þeirra hafa stundad
það til fláris ára, þú barnakennara
stadan er ekki þagileg þegar á
allt er lílíd, og hafa þú sumir gefist
upp þú við hana, sem ekki hefur verið
hún eiginleg, enda ekki enginn að vera
barnakennari, sem enga hók eða löngun
þinnar þjá sé til þess, þú stöf þeirra
þer sjaldan miltinn ávösk.

Þú er þetta nú algengt að ymsir
menno gefa sig út fyrir barnakennara

án þess þeir séu hafir til þess eða þess
nokkra tungun til þess, bara gjört það
í þeim góða tilgangi að halda lífinu
í sjálfum sér. Það mun nú samt
allþátt vera svo, að Kennarinn sé svo
vel að sér að hann sé þor um að Keimna
þess námsgreinar sem börnin þurfa að
læra, þótt hilt hafi nú skundum viljad
til, að þeir hafa ekki verið þeir um það.
En það mun nú samt ekki vera
aðalstílyrdið fyrir þvi að Kennarinn
sé sem best hafastur fyrir starf sitt
að hann sé sem lærdastur, þótt það að
vissu sé gott, en aðalstílyrdið fyrir
þvi að Kennslan gangi sem best er
að munu álitu það, að Kennarinn sé
þurur menni og góður við börnin og
þómi þeim til að þyrkja vandr um sig
og geti vakið hjá þeim vilja á lærdómnum
ásamt tungun til að standa sig sem best.

1
Þessu orði sagt að það sé ma
sem þunni að Keimna.

Það vantar nú samt mikið á, að allir
Kennaras geti haft þannig lögd áhöf
á börnin. Eg hef þetta sumu, sem
þurfa allad að Keimna börnunum með
valdi, þurfa verið kaldir og skidis við
þau, stípiad þeim stranglega og haft
þóttanir í frammi, en afdrifin hafa
þvi vanalega orðið þau að börnin hafa
orðið ógegnir og beitt þjóðku orði
töf og leid á að læra og þur af leid
andi læra hlid sem ekkert.

Þessu man vel sptis einum þarf
stílla-ef ey melli svo að orði hveða
þvi hann er nú dandur- sem átti að
Keimna nos og öðrum þrang til að stafa
en hann var nú samt ekki beint
þekin til þess, þvi honum var lofad
að vera dælitind þina í gusulla stípi

Þið vorum að vísu gjálfrí og gasta
fullir, en þann Kleip okkur og Kráisti
þegar þann var að sína okkur skafina
ef laust í þeim tilgangi að þeir festust
þelur í minni okkur, en það vildi nú
samt ekki verða, þó engum skafinu
gátum við loft að þekkja hjá honum
og forðudumst að koma náloft honum
og ég veit þó mitt leiti að mér var
ávallt illa við þann upp frá þó.

Ég segi það þó aftur að það er
mjög ástundandi, að Kennarinn sé lifur
og þórnunum þykki vensum þann.

4. Þinnirri á hveijum þá sem Kenn-
arinn dvelur er vanalega svo stultur
að þá allt sé í besta lagi og gangi
vel, þá má heita svo, að aðeins sé
komið gott lag á Kennshuna, þegar
Kennarinn verður að gjöra svo vel og
fara sína leið; Ad taka Kennara á

2-4 vitur má heita sama og okkur
og ég er norri þessa á að nokkur
samvorku samur Kennari, skuli gefa
Kost á sí til þess stults þinna, og get
þó ekki skilið í öðru en þann hljóti
að finna til þess, hvar lítið gagn er að
þó og hvar það er þreylandi og leidirlegt
að þurfa að yfir gefa þórnin þegar þau
eru dálitid farin að koma niður í
þó sem þau eru að losa. Þá lilla
þó mátti ráða á þessu, með þó að
sumeina þórnin af nokku þeim, þannig
að þau gangi til Kennarans eplis þó
sem þann forði sig til; þannig yfir tím
inn margfall lengri þórnin hvers þann
og geti þó minna til þó Kennarinn
dvelli stult á hveijum þá; líka vosi
það Kennshu leyra þórnin Kennarinn
gjálfrann, þó þá hefði þann fleiri
lörivæina, þó það er sannarlega

leidirlegt að bjuggja yfir að Kennara
erinnu eða hveinnu börnum og það
þingast sig illa að taka mann til
þess. Þegar ég var Kennari hafði ég
stundum 10 en flest 16 nemendur í
einu og það stundum yfir langum
tíma og það þótti mér samarlega
skemmti leyf. Það Kennar létu mikið
í heldur fjör, líf og heppni í börnin
við les dómum, að þau séu notknuð
mörg saman. Tíminn milli ekki
vera minni sem barnid nýli til
sagnar Kennarans á hverjum vetri
en 10-12 vikur ef verulegt gagn
á að verða af Kennastunni, en tími
þessi þótti oflangur á einum há
og voru þeir ekki annað en taka Kenn-
arann í félagi við aðra.

5. Að Kennarinn sé hinn sami
vetur eftir vetur, er þóðungar mikið

akrídi og ekki þeir allir að hafa það
hugfast að hafa allar sama Kennara
handa börnum sínum, þeir börnum
er það miklu betra, en þú er ávandi
að velja góðann Kennara í fyrstu og
ekki það að vera hæf ef söknaðesfudin
gjörði það sem þú á að gjöra, neftil
að rada einn vissann mann á hverju
hauski sem sé barna Kennari í söku-
inni og gefa svo hinum sama en engum
öðrum vottord um að hann hafi
verið raddir, það er líka eins þagilegt
eins og að gefa mörgum Kennarum
més þiggur við að segja falsuð vottord
þetta barni líka í veg fyrir það, að
margir Kennarar yrðu á sama hest
inum eins og nú á sei stad. Það er
engin marning í því, að láta þá þvingla
þorra aftur á bak og áfram og þóðung
hvem fyrir öðrum, og gefa þeim svo

öllum vottod um ad þeir hafi allir
verid ráðnir og ad börnin hafi tekið
góðum framförum, þótt Kennarinn
hafi ekki dvalid nema hálfan manud
á eini vild barna Kennu á einhvers eins
þa i sökinni. Söknaðsáttin er
því ein og ey þess sagt, þeir lúta ad
ráða einn mann á hvegi hausti
því barna Kennara i sinni sök
6. Kennu aðferðin. Minn er áttid
ad vera sú ad láta börnin bygja
á því sem andskilid er og leik
því þau ad lora. Gud má snemma
þau ad kenna börnunum ad draga
til skafs og er þá gott ad láta þau
því skifa efni klensskafi, skrif
in er seinleð og veitir þeim því
ekki af löngum tíma til ad lora
þana; áridandi er ad láta börnin
hafa fallöga forskrif til ad skala

epis, svo skrif þeirra með tímanum
geti orðid sögur, því þad er lítid varid
i ad kunna ad skrifa en gjöra þad illa.
Reikning er ekki til neins ad kenna
mjög ungum börnunum, þau þurfa ad
vera búnir ad fá nokkud þrostadann
skilning til ad geta lora þann og þau
lora þann aldrei til gagns nema með
því móti ad þau skilji þann til
hlytar og verður því Kennarinn
ad utlíta þann vel því þeim.
Lestur má kenna börnunum strax og
þau eru orðin svo kulandi ad þau
geta nefnd vel stafina, enda veitir
þeim ekki af ad bygja snemma á
honum, því þad er lengi verid ad lora
þann svo vel se.

Hver er ekki til neins ad láta börn
lora snemma, ad minnsta kosti verda
þau ad vera orðin vel les áðer, því
annars er holl vid ad þau lori all

villaus. Gott es ad lata þau lesa það
öfl úr en þau byrja ad lesa það
það mun vera nóg sennu ad þau
byrja ad lesa hvern Wera górnul

Þarna es ad segja um biblíu sögur
það es ekki veri ad byrja mjög sennu
á þeim, þú es best ad lesa þess á
undan hvarinu.

Reitritun es best ad kenna
börnum upp á það síðasta, þas es
hún es þungtord og útheimtis
mittla ad gælu og setning, best es
ad lata þau byrja á ad skrifa uppur
bókum og síðan lesa þeim fyrir
en seinast lata þau sjálf sennu
skrifun sem þau eiga ad skrifa
þau ofast hvað best á þó.

Þey bid svo alla góða til heyr endur
ad taka viljann fyrir verkid, þó ey
þeim það sjálfur ad ey es ekki þó til
ad rita um þess þingar mikid málþur.
Einn þingur

St. Timoteus.

Þú er komid ad þeim tók-
menli, ad 1899. júlíhátid
þessanar aldar, en þegar kom-
in, og í sínd himn síðari
ryðisdagum. Ó, kenna les-
endum! Alvarlegt es ad
venna huga sínum ofur skid-
num tímans:

Ósflugga vennur alda hjál,
árin og dagarnir líða;
lekkur á himni lífsins sál,
leidanspor engin vor líða;
ó, eskan hvassur, björt og blid,
breytingum háð er mannsins tíð.
Allir þú eitthvæð ad stríða!

villad
opt
fad
bygi
Sara
fad
a' fa
una
Re
born
hura
m
ad
bott
en
sky
fad
Jey
ad
finn

Vid skulum orí þeim augna-
blik, renna huga okkar
yfir leiksvið lífsins, þessi
lesari minn! Það getur
heft góð áhrif á hugs-
unarhátt okkar og hvílt
okkur um stund, við jand-
nesku ístrúðurnar.

Allir hafa meira eða
minna að þakka, á um-
lidinni áfi. Marga gleði-
stund eigum við geymda
í skammti lífsins tímum.
Oft séttum við í sólshins.
bletti lífsheildarinnar og
skammtum okkar ímíst
við barnlega og sak-

lausu gleði, eða við
samveru blidra vinnu
og elskenda. Heilbrigði
og vellíðun komu til
okkar, ímíst meiri eða
minni. Þegund náttúr-
unnar skammti auga
okkar og indali hem-
ar fadmaradi okkur.

Mörg gæðin voru breidd
á þess lífsins og við átt-
um og máttum, velja þar
úr. Oft komu gæðin
menn á vegum til okk-
ar og glöddu okkur ím-
ist með lífveislu eða með
góðum og gagnlegum und-

ad vita um jafn þingas mikið málafur.
Eisti Þingur

um. Já, mikid er það
þakklæti, sem akkur
ber að senda himna-
föðurnum. Ó, við loftum
upp augum til hans í
trú, þær og kærleika!

Við höfum líka, hvar aft-
ur á móti, orðið að
mæta þessum sem hefur
þryggt akkur og svert.

Sumt — og ein efa margt,
hefur orsakant af akkur
sjálfum. Og það er ein
efa, sínuustu þyrnarnir.
Sumt, hafa samtímis
mennirnir veitt akkur.

Þessir áverkarnir, stafa af
öfullkumleyleika sjáfra
akkar og manna
efir háfuð að tala.

Og enn er sumt af því
máttbræga frá guði sjálf-
um, og það er léttesta
böld, álit ega.

Stótt þetta bál og allur
sársauki þessa lífs, er
ein efa akkur hallur og
vandeyorlegur. Það gerir
akkur enn meiri stríðs-
menn í leaóttu lífrins.

Þennir akkur að leita
dróttins. Þennir akkur að
hafa hugann ekki af

villau
opt
það
byggi
þann
það
á þ
una
Re
þor
hú
m
ad
bott
en
sk
það
þey
ad
þinn

ad rita um gafa þessum mikid melexur.
Eisti Þinn

bundum við það jafn-
neska — sem við verðum
að upfyrgefa þá einnast
vonum vanir.

Það sýnir okkur veik-
leika vörn og ófull-
komnleika miklu
betur en nokkur kann-
ari getur gjört. Sýnir
okkur það, að við erum
freistingum andvirðan-
is og getum ekkert af
sjálfsdæðum. Eignum í
raun og venni ekkert
og ekki ráð á neinu —
ekki svo mikið sem
einn fátæmli eða ein-

um andorðrætt.

Þállu þúi metlegega
sjáum við guds fædurlega
umhyggju. Þversu oft
hefur hann ekki stutt
okkur á veginum og í
stormunum. Þversu oft
hefur hann ekki frelsað
okkur úr hettunum og
sent til okkar anda
sinn eða engil sinn
niður í grasgjafi út-
legðarinnar. — — —

Við skulum nú fæcin
augnablik ganga út úr
glæmnum og veraldar
stríðinu og upp á hina

sölbjörta hafið Gølgata
trúar akkan. Við skulum
lita á bláinn í brekk-
unni hjá Gølgata, hvernig
það hefur breitt sitt lim,
breitt sín bláð út yfir all-
an heim, frá einu heim-
skauti til annars. Við
skulum sjá, hversu litla
stjarnan, sem lýsti vitu-
ingunum ein stuttur lönd-
um fyrir 1899 árið, hefur
skinið skent í gegnum
allan aldir og lýst upp
alla jöndina. Og sjá,
þetta litla bláinn og þessi
litla stjarna, hafa væðid,

blámgaut og stekkad, því
meir sem kuldim og
myrkrið hefur endid meira.
Og nú er bláinn andid að
eða stóru tré, að hver hann-
þrungin Kristin scil, getur
þengid skjól og huld undir
greinum þess um allan
heim. Þú er stjarnan
orðin eða stór, ljótt og
hlj, að hver scil Kristin
scil í heiminum, getur
aðlent þá náð, að hún
vermi upp bjanta henn-
ar og þyft hinni höldu
bláð hennar.
Ekkent myrkur er sva

villa
opf
fad
bygg
Gan
fad
a
un
Re
bör
hu
m
ad
bo
en
st
fa
fa
a
fin
ad rika um gafa þórnagas mikid metafur.
Eiðl. Björnsson

svant, að þessi andlega
stjarna geti ekki skinið
í gegnum það — og ekk-
ert óveður er svo mikil,
að þetta andlega blám
geti ekki blámgvart og
döfnad. — Þessa stjörnu
og þetta blám á hver
samkristinn orcadur og
þátt allum veraldum innan
cudur og skant, veni kom-
id samman í eitt, veni
það einhis rétt, á mæti
þessum andlegu hlutum.

Þessa andlegu gimsteina
hefur qud gefid alkur. En
qud hjálpi alkur! — vid

högum stundum ^{tínt}
~~lyst~~
bláminu í hci venum
lífsins gláumi og mist
sjánu á stjörnuum. —
Vid högum stundum hafn-
ad bláminu en hændlað
skudlega ávæctum í þess
stad! Vid högum stund-
um hafnad stjörnuum
og hvarid heldur veraldum-
innar villuljus! —

En qud veni lafadur!
Kú hefur hann cyrad
auga alkur á hediinni
himmerku. Kú létum
vid affir raryan leikinn
á leikvandi lífins og

^{ur}
viðkennum það, að við
erum ekkent en quid en
allt. Viðkennum
það, að „híð blíða blönd-
ad stríðu“ er akkur ein-
mitt fyrir bestu. —

Við ísetjum akkur þú, að
breyta ekkent út af stepr-
ummi, hafandi í hendli
blánnid og stjörnuna í
hjántann. Við herkled-
umst hjálmi hjálpræðis-
ins, skildi trúaninnar,
brunnja réttletrins, belti
samleikans og svendi
andans og sja, við þouf-
um inn í fyrirheitna

landid — það eilífa
Kannans land; stand-
andi með staf í hændum
og lidjandi í trú, van
og kerleika.

Baldurinn Þorgrímsson.

Veikleikinn.

1. „Héls minn“ er veikur
og höfuð mitt eins;
hjántað er stormvakinn
aldra;
hugurinn hvanflandi
meir oft til meins;
meir en ei gjást — hvent
skal haldan!

at rita um gafa þingrás mikið meirum.
Eið. Þjóttan

mátturinn veitur, ég
veit þad að sjá;
vegurinn freistandi
jörðunni á.

2. Hvað er ég áttad
en blaktandi blá,
blíknað, en frestráttin
kemur?

Ljós mitt er viðkvæmt
og falir ei þad,
þegar að stormunum
lennur.

Veitur er þráður, og veikt
er mitt ráð —,
veit þu að játa að
lífid er ráð!

B. Þyngir þad álit ég,
engum þad ráð
með af miklu sjálfstrauði
að halda!

Lansfi, er kjarkur —
en lífid er háid
lending, er slysför
kann valda.

Bidjum um styrk og
bidjum um trú, —
best mun þér reynast
hér aðferdin sé!
Baldur Þorquinnson.

Þáning á gáta í l.
bládi "Viljans" er
blíantinn.

"Viljinn"

Ég hefi þegar lesið
þú hin fram hjá gengnu
bláð "Viljinn". Og þar
sem hann sjálfur gefur
mér tilefni til að fara
um hann orðkerum
andum, þú etla ég
að leyfa mér það.

Þú þot samt við að
sumum þyki það ó-
þarfi og sérstaklega
sumum þeim, sem hlut
eiga að máli. —

Ég etla að leyfa mér

að fara þá einum and-
um um það helsta í
þessum tveimur fyrstu
bláðum "Viljinn".

Sérstaklega bendu
á það sem mér þinnst
að sé athugasemnt.

Í fyrra bláðinu eru
væðlin um það að "Vilj-
inn" geti ekki umnið
neitt gagn; hafi ekki
umnið það og umnið ekki
vinnu það. — Þetta
álit ég ekki rétt hugo-
að. —

Við hljótum að gjeta það,
að ef við sjálfir reynum

ad vanda alla fram-
komu akkar i bladinu-
þá vinnur það talvent
gagn. Vid vendum að
rita á þann veg, að
það hafi betrandi á-
hrif á hugsunarhátt
lesendanna. Hvinda
þá akkur állur þú sem
vid álitum að standi
akkur fyrir þessum, en
leita akkur vera hugar-
hæðid um það gagn-
stæða. — — —

Í þessu 1. bl., er ekki
leust vid að sanna setn-
ingar blandit háði tal. þá talad

er um segund kvemfólksins.
Álit ég það óvildigandi.

Þú áðru leyti er þetta fyrsta
blad afur-meinlaust. —

Svo kemur 2. tölubf. "Vilj-
ans", fram á skodunarplass-
id. Fremst í þú bladi er
fögun hugsjón, eftir þáham-
es Jónsson, er hefur gjöd
áhrif á lesandann. Í sama
bladi er sögukorn, eftir ein-
hveru "Klausa", fremur
laglegt. Það er eitt sér-
staklega, sem allir skuld-
sögu höfundur, þurfa að
hafa hugfast, sem er, að
sagan sýri eitthvad ein-
kennilegt, eitthvad sem
hegt er fyrir lesandann
að draga út, sem sérkenni-
leg, leydansvik og verkj-

andi söguleg áhrif. —

Í sama bladi er kvæði
eftir einhverri „grínista“.

Orðið „grín“, ættum við helst
ekki að brúka, þótt það sé
andið akkur talsvert samt,
því það hefur fremur leið-
inlega merkingu og sér-
staklega gerir háfundur-
inn sér sjálfum óvirding
með „grínista“-nafninu,
því „grínisti“ þýðir á
akkur máli: heidblend-
ingur! Kvæði þetta
er ekki nógu fimmlið
til þess að svara tilgangi
sinum og hefur, að ég
álit, midur góð áhrif
á hugrunarhótt les-
enda þess, sem ekki geta

ljóslega aðgreint vundu-
legt og óvirdulegt. Ég
vil, að kvæðin, sem komu
út í blaðinu akkur, séu
þannig í gandi gend, að
þau hafi vekjandi á-
hrif á lesendann í þá
átt, að beina huga hans
að hin^{nu} fagra, samna
og góða, en ekki til þess
að gefa tilefni til, að
vekjja óvirdingu fyrir
slíku. —

Fléira er í þessu bladi
svo sem „Samtal bændu
og gæsta“. Ekki skil
ég í því, hvar þessi gæstur
hefur verið í þau 35 ár,
sem þeir sáust ekki, bændi
og hermi! Gæsturinn er

svo ákunnugur ymsu
hér á landi, sem breyst
hefur á þessum tímabili,
fró því sem áður var,
áð mætti verður það
á, áð geta til áð þessi
"gestur" hafi verið í mjög
mikilli þjálfing þessi
umgættur á, svo sem
næður í heimskauti
eða suður á Eðllandi
eða eitth. þvíumf. —

Þetta samtál þeirra gæts
áð binda er annars frem-
ur gætt. En mér líkar
það ekki vel, þegar verið
er áð háðurt áð því fólki,
sem er áð reyna áð þá
upplýsingun og þekkingun
samkvæmt kröfum,

nú tímans. Og mér líkar
heldur ekki, þá verið er
áð knýta áð vinnu lýðn-
um — hvort það er laust
fólk eða vistfart fólk.
Það er rétt til þess, áð
eða þessum flokki upp
á móti sér, í stáðinn
því áð reyna ~~áð~~
áð tryggja þann sem
best og gera þann á-
nægðum með góðu út-
læti og hágrænum dóm-
um. — Það er sjálfsgætt
mikill vandur áð þessum
um unga fólkið mí
á þessum tíma. Meðum
má ekki binda sig af
mikil við þann mæli-
kvæða, áð þessum sam-

an allt af „nri og fyrr-
um“. Allt er orðid breytt.
Tímum, og mennirnir
med. Madurinn lifir í
þessum tíma nri, en ekki
áður. Kræfur yngri
manna nri, en allt
annad en kræfur þeirra
manna sem á undan
akkur en yngri.

Þeir „ungu en tímans
herrar“, og þeir líta með
allt áður augum á
líf, en hinir eldri.

Mennstærtaum og
ýmsum breytingum þjóð-
anna en þeir ádal-er-
sákin. Þú er frelsid
einstaklingsins orðid
meira en áður var og

Kræfurnar til lífins
þjálga bæði með þvi og
menntummi. Þú en
orðid hagna á ná í
hlutinn en áður var, og
af þvi leidir, áð hann
er enn meira brúkaður.

Þetta, vanda menn áð
aðgæta vel, um líf og
þeir benda saman það
sem nri en og það sem
áður var. — — —

Við skulum vana mildis
í samum akkur um
kvemfálkið og studda
áð þvi, áð þan geti sem
mest og best auðgætt af
nytsamri þekkingu, þvi
það er spær til þess, áð
þjóðlífid eflist í öllu
göðu og ná fullkamm-

umav takmarki sínu.

Vid skulum efa þegund-
antilfirminguna í brjóst-
um okkar, því það er
einmitt húsi, sem gerir
okkur vandavirkna, badi
í huganum, andum og
gjörðum og gerir okkur
gagnlega og djúpsjúga
menn.

Tú vid gerum þetta,
þá er ég vissur að
málgaagnir okkar "Vilg-
inn" — vinnum mikil
gagn.

Með vindingu!

Baldur Þerquinnson.

Tríka meðulin.

Samkvæmt bókum inn-
annvikisráðgjafisins í Tustur-
riki 18. apríl þ. árs, er bann-
að badi að anglysa og selja
Völtakross um endilengt
rikið. — Það er búið að
sama það að hann getur
spilt höfundinu og
bláinu. —

Völtakross, Þrami
og Fíndalíselexir og
öll leyndarlyf eru sauk
og tál. Öllu menn því
alvanlega að athuga það
að láta ekki útlenda

þrangana hafa sig fyrir
það þíft, að leggja út
peninga fyrir sviksamleg,
leyndarlyf. Landid akkan
er síð að leyfa af hendi
mörg þúsund krónur, fyrir
líka heimsku. Írsteikjun
Mansfeld Billner í
Kaupm. höfn vann í fyrra
40,400 krónur, en nú í ár
33,400 kr. — sem branna-
lípselævirinn sinn gefur af
sér! — Eigum við ekki að
~~hætta~~ hætta við að láta
þerman Karl gæða sí heimsku
akkan, henni landum! ^{lc.}

Baldur Þorquinson.

